

МЕДИЧНІ НАУКИ

Барзилович А.Д.
*кандидат медичних наук,
директор, МЦ «КіндерКлінік»*

АКТУАЛЬНА ТЕНДЕНЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Одним із найбільш актуальних питань сьогодення є професійна підготовка спеціалістів медичної галузі, що зумовлена прагненням громадян отримувати медичні послуги високого рівня. Саме тому система освіти в Україні має бути спрямована на забезпечення належного рівня підготовки молодих фахівців, які в подальшому зможуть конкурувати на міжнародному ринку праці. Враховуючи євроінтеграційний курс нашої держави вимоги до національної системи освіти мають відповідати вимогам світової спільноти.

Надання належного рівня освітніх послуг вищими навчальними закладами України після внесення відповідних змін в освітній процес відповідно до програми реформування створить передумови для встановлення рівних стосунків із партнерами та роботодавцями країн ЄС.

Мета: визначення сучасного стану та майбутніх тенденцій підготовки фахівців медичної галузі у закладах вищої освіти України.

Матеріали і методи: аналіз нормативно-правової бази Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України, що стосуються аспектів освітнього процесу у вищих навчальних закладах медичного профілю, вивчення науково-методичного підходу до надання освітніх послуг у медичній галузі України.

Результати досліджень. З метою визначення та подальшого впровадження Національної стратегії розвитку освітньої галузі України насамперед є необхідним детальне вивчення, аналізування та запровадження професійного досвіду країн ЄС та вдосконалення вітчизняної освітньої галузі.

Державна політика освіти в Україні на сьогодні займає активну позицію та приділяє особливу увагу модернізації і удосконаленню не тільки структури та змісту, а й організації освіти на підставі

впровадження компетентнісного підходу. Обґрунтовано необхідність постійного оновлення навчального процесу лікарів, використання інновацій та інтерактивного підходу до процесу професійної освіти у вищих навчальних закладах медичного профілю.

Перехід на компетентнісний підхід до навчального процесу за досвідом європейських країн дозволяє сформувати у студента не тільки вагомий запас теоретичних знань та практичних навичок с дисциплін, що викладаються, але й розширити загальні інтелектуальні і емоційні властивості особистості, як – стійкість уваги, вміння її розподіляти; розвиток клінічного мислення, індивідуальний підхід до хворого; спостережливість при сприйнятті анамнестичних характеристик хворого; застосування комунікативних навиків та індивідуального психологічного підходу до пацієнта; здатність аналізувати діяльність колеги-партнера, бачити його мотиви, цілі, що у свою чергу сприяє кращому соціальному адаптуванню та успішності не тільки в майбутній кар'єрі, але і в других сферах дорослого самостійного життя.

Надання освітніх послуг з підготовки фахівців медичної сфери, враховуючі високий рівень відповідальності даної галузі здійснюється відповідно до стандарту вищої медичної освіти і підпорядковується Міністерству охорони здоров'я України на відміну від інших напрямів освіти, що підпорядковані Міністерству освіти і науки України. Підготовка фахівців медичної сфери потребує особливої уваги та дуже високого рівня контролю теоретичних знань та практичних навичок. Освітній процес у медичній сфері включає додаткові етапи контролю набутих здобувачами вищої освіти знань (наприклад, ліцензійні іспити Крок-1, Крок-2, Крок-3) [2; 3; 6].

Керівництво вищих навчальних закладів медичної сфери постійно оновлює та удосконалює навчальні плани, типові програми, робочі програми з метою забезпечення високого рівня знань випускників. Постійно здійснюється розробка нових відповідних та адаптованих до європейських стандартів освіти науково-методичних комплексів з дисциплін (НМКД), що передбачені навчальним планом. Також, постійно розробляються, удосконалюються та оновлюються науково-методичні видання, що використовуються безпосередньо у освітньому процесі [1; 4].

Навчальний план передбачає два етапи додипломної підготовки лікаря: доклінічний і клінічний. Перші курси навчання містять базові та природничі дисципліни, починаючи з 3-4 курсів майбутні лікарі більше

часу приділяють практичній підготовці на базі клінічних кафедр, розташованих безпосередньо у лікарнях. Наступним етапом підготовки майбутніх висококваліфікованих лікарів в Україні є післядипломна освіта в інтернатурі. Важливим етапом освітнього процесу є спеціалізація, яка проводиться з певного розділу медицини, для здобуття більш глибоких знань, які необхідні для професійної діяльності лікаря. Наступний етап – клінічна ординатура – більш високий рівень підготовки лікаря, звичайно проходить із відривом від виробництва. Кожні п'ять років лікарі зобов'язані проходити курси підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти спеціалістів медицини. Наступним важливим етапом підготовки майбутніх лікарів є виробнича практика, яка здійснюється на базі клінічної лікарні відповідно до профілю обраної спеціалізації [1; 4; 5].

Окрім надання високого рівня теоретичних знань та практичних навичок майбутнім фахівцям медичної галузі, співробітниками вищих навчальних закладів приділяється велика увага методикам викладання. Згідно даним психолого-педагогічних досліджень, в останні роки спостерігається різке зниження мотивації та прагнення здобувачів освіти до навчання. Тому, важливу роль у викладанні фахових дисциплін (матеріал яких є достатньо об'ємним та складним до сприйняття) відіграє методика представлення інформаційного матеріалу, використання мотивуючих та заохочувальних педагогічних прийомів, що насамперед залежить від кваліфікаційного рівня самих науково-педагогічних працівників, чому також приділяється достатня увага з боку підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти спеціалістів медицини та фармації [4; 5].

Також, доречно запозичити закордонний досвід та досвід, набутий у інших сферах діяльності щодо оцінки кваліфікації. Зокрема має поширення практика оцінки відповідності через професійні саморегулювні організації з застосуванням міжнародно визнаної процедури сертифікації органами оцінки відповідності, акредитованими національними агенціями з акредитації.

Висновки. Узагальнюючи викладене, зазначимо, що професійну підготовку лікарів у вищих навчальних закладах України здійснюють із застосуванням відповідного досвіду європейських країн. Державна політика реформування в сфері охорони здоров'я, в тому числі і надання освітніх послуг вказаної галузі, активно впроваджується в освітній процес враховуючи напрацювання країн Євросоюзу. Інноваційного

підхід до навчального процесу в умовах професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі сприяє глибшому розумінню ними професії, розвитку професійного мислення, формує вміння мобілізації своїх знань, що забезпечує високу кваліфікацію.

Список використаних джерел:

1. Базилевич С.В. Использование инновационных и интерактивных методов обучения при проведении лекционных и семинарских занятий. *Наука Красноярья*. 2012. № 4. С. 103–113.
2. Медицинское образование в мире и в Украине: Додиплом. образование. Последиплом. образование. Непрерыв. проф. развитие : учеб. пособие для преп., магистров, аспирантов, студентов / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерий, А. П. Волосовец и др. Киев: ИПП «Контраст», 2005. 464 с.
3. Медична освіта в Україні. URL: <http://www.osvitaukrainy.carshe.com/members/medos.htm#verh>
4. Методологічні засади педагогічного дослідження : монографія / за заг. ред. В.С. Курила, Є.М. Хрикова; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 112 с.
5. Мирончук Н.М. Педагогічні та психологічні чинники професійного здоров'я викладача вищої школи. Проблеми освіти : наук.-метод. зб. Київ, 2016. Вип. 86. С. 386–393.
6. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/>